

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

"Təsdiq edirəm"
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

dos. Zaur Məmmədov
" 22 " _____ 2026-cı il

Fənn sillabusu

İxtisasın şifri və adı: 7001001-Təsviri sənətin tədrisi

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/f Müasir Azərbaycan incəsənəti.

Kodu: MSF- B02.3

Tədris ili: I (2025/2026) Semestr: II

Tədris yükü: Cəmi: 180 saat , Auditoriya saati- 30 (15 saat mühazirə, seminar 15 saat)

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Soyadı, adı, ata adı, dərəcəsi və elmi adı: *b/m Dadaşova Aytən Natiq qızı*

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə.Məmmədov küçəsi 19, 2- ci korpus

Məsləhət günləri və saati: 2 ci gün 09.00-10.00

E-mail ünvanı: *dadashzade.a.n@gmail.com*

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. Эфенди Р – «Тогрул Нариманбеков», Москва, 1970
2. Эфенди Р – «Ваджия САдетова», Москва, 1960
3. Əfəndi R. - "Səttar Bəhlulzadə", Bakı, 1958
4. Əli Verdiyev - "Dəzğah rəngkarlığı", Bakı, 1988, 72 səhifə
5. Nəsiyev P. - "Mikayıl Abdullayev", Bakı, 1973
6. Karlanova C. – «Тахир Салахов», Москва, 1965
7. Kərimova R. - "Azərbaycan Sovet portret boyakarlığı", Bakı, 1964
8. Qaziyev A. - "Xalq rəssamı Əzim Əzimzadə", Bakı, 1953
9. Наджафов М. – «Живопись Азербайджанской ССР», 1960 - е, годы, Москва, 1976
10. С.Н.Новрузова. "Heykəltəraş Fuad Əbdürrəhmanov", Bakı, 1974, 36 səhifə.
11. Джамиля Новрузова. «Токай Мамедов», Москва, 1972; 64 страница.
12. Каджар Г. «Омар Елдаров», Баку, 2005, 288 страница.
13. Kərimov K.G., Əfəndiyev R.S., Rzayev N.L, Həbibov N.D. "Azərbaycan incəsənəti", Bakı, 1992, 344 səhifə.
14. Novruzova C. "Sovet Azərbaycanının heykəltəraşlığı", Bakı, 1973, 110 səhifə.
15. Ziyadxan Əliyev. "XX əsr Azərbaycan heykəltəraşlığının inkişaf mərhələləri", Bakı, 2016. 191 səhifə.
16. Абдуллаева Н., «Кавровое искусство Азербайджана», Баку, 1971
17. Lətif Kərimov, «Azərbaycan xalçası», I cild, Bakı, 1961
18. Muciri C., «Azərbaycan xalçaçılığı», Bakı, 1977
19. Ziyadxan Əliyev. «Eldar Mikayılzadə», Bakı, 2013, 256 səhifə
20. Rasim Əfəndiyev, «Azərbaycan bədii sənətkarlığı», Bakı, 1980, 166 səhifə
21. İbrahimov Telman "Azərbaycanda plakat sənəti " Bakı - 2004
22. Sevil Kərimova "İncəsənət əsərlərinin təhlili" dərs vəsaiti. Bakı-2018

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: "Müasir Azərbaycan incəsənəti" fənni XX əsrin sonlarından başlayaraq bu günə qədər Azərbaycan təsviri incəsənətinin inkişaf mərhələlərini, əsas istiqamətlərini, aparıcı sənətkarların yaradıcılığını və incəsənətin müasir tendensiyalarını öyrənməyə həsr olunmuşdur. Fənn tələbələrə müasir dövrdə formalaşan bədii üslubları, estetik prinsipləri və incəsənətin cəmiyyətlə qarşılıqlı əlaqəsini dərk etməyə imkan yaradır. Fənnin məqsədi tələbələrdə müasir Azərbaycan incəsənətinin müxtəlif sahələri (rəngkarlıq, qrafika, heykəltəraşlıq, dekorativ-tətbiqi sənət, foto və video incəsənət və s.) haqqında sistemli bilik formalaşdırmaq, yaradıcılıq proseslərində yeni yanaşmaları və bədii ifadə vasitələrini anlamaq bacarığını inkişaf etdirməkdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Fənn üzrə tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yəni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir. Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu tam açır;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladığı balın) miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala) əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla

81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı:

Mühazirə: 15 saat; Praktiki məşğələ: 15 saat; Cəmi: 30 saat.

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat		Tarix
		Mühazirə	Seminar	
1	Mövzu № 1. 1941-1945 - ci illər Azərbaycan boyakarlıq sənəti. Plan: 1. Müharibə dövründə Azərbaycan rəssamlarının fəaliyyəti. 2. Tağı Tağıyevin həyat və yaradıcılığı. 3. Müharibə dövrü və tarixi qəhrəmanların portretləri. 4. Müharibə illərində plakat sənəti və təşviqat rəngkarlığının inkişafı. Mənbə: [4,7,8,9,13,21]	2	2	
2	Mövzu № 2. 1946-1960-cı illərdə Azərbaycan boyakarlıq sənəti Plan: 1. Müharibədən sonrakı dövrdə Azərbaycan boyakarlıq sənətində mühüm mərhələ. 2. Mikayıl Abdullayevin həyat və yaradıcılığı. 3. Tahir Salahovun həyat və yaradıcılığı. 4. Sosialist realizmi və "sərt üslub"un formalaşması və bədii xüsusiyyətləri. Mənbə: [5,6,7,13,22]	2	2	
3	Mövzu № 3. 1990- cı illərdən sonrakı dövrdə Azərbaycan müasir incəsənətinin formalaşması. Plan: 1. Altay Oqtay oğlu sadıqzadə. Həyat və yaradıcılığı. 2. Toğrul Nərimanbəyov həyat və yaradıcılığı. 3. Fərhad Xəlilov həyat və yaradıcılığı. Mənbə: [4,7,9,13]	2	2	
4	Mövzu № 4. Azərbaycan incəsənətində modern və postmodern təmayülləri. Plan: 1. Azərbaycan mədəniyyətində modernizm. 2. Səttar Bəhlulzadə - "modern milli üslub"un banilərindən biri. 3. Azərbaycanın postmodernizm rəssamları. 4. Rasim Babayev - modernist simvolizm Mənbə: [3,4,7,9,13]	2	2	
5	Mövzu № 5. XX əsr Azərbaycan heykəltəraşlığının formalaşması. Plan:	2	2	

	1. Rus heykəltəraşlarının Azərbaycan sənətinə təsiri (1920–1930-cu illər). 2. Fuad Əbdürrəhmanovun həyat və yaradıcılığı. 30-cu illərin sonu mühüm mərhələ. 3. XX əsr Azərbaycan heykəltəraşlarının fəaliyyəti. Mənbə: [7,13,14,15]			
6	Mövzu № 6. : XX əsr Azərbaycan heykəltəraşlığının yüksəliş dövrü. Plan: 1. Fuad Əbdürrəhmanovun XX əsrin ortalarındakı yaradıcılıq dövrü. 2. Azərbaycan heykəltəraşlığının altmışıncı illərə təsadüf edən inkişaf mərhələsi. 3. Cəlal Qaryağdının həyat və yaradıcılığı. 4. Ömər Eldarov həyat və yaradıcılığı. Mənbə: [7,10,12,15,20]	2	2	
7	Mövzu № 7. XX əsr Azərbaycan heykəltəraşlıq sənətinin yeni inkişaf tendensiyaları. Plan: 1. 70-80-ci illərin həm monumental, həm də dəzgah heykəltəraşlığı sahəsində yaradılan nümunələr. 2. Mirələsgər Mirqasimovun həyat və yaradıcılığı. 3. Həyat Abdullayevanın həyat və yaradıcılığı. 4. 1980-ci illərdə Azərbaycan dəzgah heykəltəraşlığında bədii ifadə axtarışları. Mənbə: [7,13,15,20]	2	2	
8	Mövzu № 8. XX əsr Azərbaycan memorial heykəltəraşlığı. Plan: 1. Ömər Eldarovun qəbir üstü abidələri. 2. Memorial heykəltəraşlıq sahəsində tişə ustalarımızın fəaliyyəti. 3. Cəlal Qaryağdı və Tokay Məmmədovun memorial abidələri. 4. Fəzil Nəcəfov - həyat və yaradıcılığı. Mənbə: [13,15,20]	2	2	
	Cəmi:	15 s.	15 s.	

XI. Fənn üzrə tələblər:

- Tələbə dərslərdə fəal iştirak etməli, mühazirə və seminar mövzularını mənimsəməlidir.
- Mövzu üzrə müstəqil araşdırma və tənqidi təhlil bacarığını nümayiş etdirməlidir.
- Tapşırıqları vaxtında və yaradıcı şəkildə yerinə yetirməlidir.
- Müasir Azərbaycan incəsənətində baş verən proseslər, yeni istiqamətlər və aparıcı sənətkarlar haqqında biliklərə yiyələnməlidir.
- Fənn çərçivəsində müasir dövrdə formalaşan bədii üslub və texnologiyaları tanımalı və təhlil etməlidir.
- Müzakirələrdə iştirak etməli, şəxsi fikirlərini əsaslandırılmış şəkildə ifadə etməlidir.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar
- təqdimat və müzakirə
- müstəqil iş/araşdırma

XIII. Fənn üzrə təlim nəticələri:

- Müasir Azərbaycan incəsənətinin əsas mərhələlərini və inkişaf istiqamətlərini izah edə biləcək;
- Dövrün aparıcı sənətkarlarını və onların yaradıcılıq xüsusiyyətlərini tanıya biləcək;
- Müasir incəsənətdə yeni bədii formalar və texnologiyaların rolunu dəyərləndirəcək;
- İncəsənətin ictimai, mədəni və fəlsəfi məzmununu təhlil etmək bacarığı qazanacaq;
- Müasir Azərbaycan incəsənəti ilə dünya incəsənəti arasındakı paralelləri aparmağı bacaracaq.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollokvium sualları:

I. Kollokvium sualları

1. Müharibə dövründə Azərbaycan rəssamlarının fəaliyyəti.
2. Tağı Tağıyevin həyat və yaradıcılığı.
3. Müharibə dövrü və tarixi qəhrəmanların portretləri.
4. Müharibə illərində plakat sənəti və təşviqat rəngkarlığının inkişafı.
5. Müharibədən sonrakı dövrdə Azərbaycan boyakarlıq sənətində mühüm mərhələ.
6. Mikayıl Abdullayevin həyat və yaradıcılığı.
7. Tahir Salahovun həyat və yaradıcılığı.
8. Sosialist realizmi və "sərt üslub"un formalaşması və bədii xüsusiyyətləri.
9. Altay Oqtay oğlu sadıqzadə. Həyat və yaradıcılığı.
10. Toğrul Nərimanbəyov həyat və yaradıcılığı.

II. Kollokvium sualları

1. Azərbaycan mədəniyyətində modernizm.
2. Səttar Bəhlulzadə - "modern milli üslub"un banilərindən biri.
3. Azərbaycanın postmodernizm rəssamları.
4. Rasim Babayev - modernist simvolizm
5. Rus heykəltəraşlarının Azərbaycan sənətinə təsiri (1920–1930-cu illər).
6. Fuad Əbdürrəhmanovun həyat və yaradıcılığı. 30- cu illərin sonu mühüm mərhələ.
7. XX əsr Azərbaycan heykəltəraşlarının fəaliyyəti.
8. Fuad Əbdürrəhmanovun XX əsrin ortalarındakı yaradıcılıq dövrü.
9. Azərbaycan heykəltəraşlığının altmışıncı illərə təsadüf edən inkişaf mərhələsi.
10. Cəlal Qaryağdının həyat və yaradıcılığı.

XVI. İmtahan sualları:

1. Müharibə dövründə Azərbaycan rəssamlarının fəaliyyəti.
2. Tağı Tağıyevin həyat və yaradıcılığı.
3. Müharibə dövrü və tarixi qəhrəmanların portretləri.
4. Müharibə illərində plakat sənəti və təşviqat rəngkarlığının inkişafı.
5. Müharibədən sonrakı dövrdə Azərbaycan boyakarlıq sənətində mühüm mərhələ.
6. Mikayıl Abdullayevin həyat və yaradıcılığı.
7. Tahir Salahovun həyat və yaradıcılığı.
8. Sosialist realizmi və "sərt üslub"un formalaşması və bədii xüsusiyyətləri.
9. Altay Oqtay oğlu sadıqzadə. Həyat və yaradıcılığı.

10. Toğrul Nərimanbəyov həyat və yaradıcılığı.
11. Fərhad Xəlilov həyat və yaradıcılığı.
12. Azərbaycan mədəniyyətində modernizm.
13. Səttar Bəhlulzadə - "modern milli üslub"un banilərindən biri.
14. Azərbaycanın postmodernizm rəssamları.
15. Rəsim Babayev - modernist simvolizm
16. Rus heykəltəraşlarının Azərbaycan sənətinə təsiri (1920-1930-cu illər).
17. Fuad Əbdürrəhmanovun həyat və yaradıcılığı. 30- cu illərin sonu mühüm mərhələ.
18. XX əsr Azərbaycan heykəltəraşlarının fəaliyyəti.
19. Fuad Əbdürrəhmanovun XX əsrin ortalarındakı yaradıcılıq dövrü.
20. Azərbaycan heykəltəraşlığının altmışıncı illərə təsadüf edən inkişaf mərhələsi.
21. Cəlal Qaryağdının həyat və yaradıcılığı.
22. Ömər Eldarov həyat və yaradıcılığı.
23. 70-80-ci illərin həm monumental, həm də dəzgah heykəltəraşlığı sahəsində yaradılan nümunələr.
24. Mirələsgər Mirqasımovun həyat və yaradıcılığı.
25. Həyat Abdullayevanın həyat və yaradıcılığı.
26. 1980-ci illərdə Azərbaycan dəzgah heykəltəraşlığında bədii ifadə axtarışları.
27. Ömər Eldarovun qəbir üstü abidələri.
28. Memorial heykəltəraşlıq sahəsində tişə ustalarımızın fəaliyyəti.
29. Cəlal Qaryağdı və Tokay Məmmədovun memorial abidələri.
30. Fazil Nəcəfov - həyat və yaradıcılığı.

S/f Müasir Azərbaycan incəsənəti.fənninin sillabusu 7001001-Təsviri sənətin tədrisi ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Pedaqogika, psixologiya və incəsənət kafedrasının 13 fevral 2026-cı il tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur (Protokol №06)

Fənn müəllimi:

b/m. A.N.Dadaşova

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev